

Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede i
ruralnog razvoja

Adresa: Biotehnički fakultet –
Trg Kralja Nikole bb,
81000 Podgorica
Tel: 020 206 713
Fax: 020 206 712
E-mail: extension-pg@t-com.me

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

LEPTIRASTA VAŠ - *Aleurocanthus spiniferus*

Aleurocanthus spiniferus je jedna od najznačajnijih štetočina citrusa i najveća prijetnja za njihovu proizvodnju na Mediteranu. U pitanju je polifagna štetočina koja je registrovana na oko 90 biljnih vrsta. Osim citrusa prisutna je na vinovoj lozi, naru, ruži, bršljanu, pirokanti, lovoru, gliciniji.

Ova leptirasta vaš ima od 3-5 generacija godišnje zavisno od klimatskih uslova. Svi razvojni stadijumi se razvijaju na naličju lišću domaćina, mada se mogu naći i na grančicama i plodovima. Za razliku od drugih leptirastih vaši imaga *A. spiniferus* imaju sivo-plava krila sa bijelim zonama.

Štete koje uzrokuju leptiraste vaši su dvojake: direktne i indirektno. Direktne nastaju isisavanjem sokova iz napadnutih biljnih djelova od strane imaga i larvi istovremeno izlučujući velike količine medne rose. Medna rosa je dobra podloga za razvoj gljive čađavice koja prekriva biljku dovodeći do smanjenja fotosinteze i transpiracije (indirektno štete).

Kao posledice lučenja medne rose, potom razvoja čađavice su hloroza, sušenje i opadanje lišća, slabiji vegetativni prirast . Kod jačih i učestalih napada slabije je formiranje cvjetnih pupoljaka, slabije zametanje i razvoj plodova kao i njihovo prevremeno opadanje. Plodovi prekriveni čađavicom su lošijeg kvaliteta i njihova tržišna vrijednost je niska. Najzad, učestalim napadima dolazi i do sušenja cijele biljke.

Kada je u pitanju zaštita od ovog nametnika treba kombinovati hemijske sa agrotehničkim i preventivnim mjerama:

- **orezivanje jako napadnutih i sasušenih biljnih djelova**
- **uništavanje i spaljivanje orezanih djelova biljaka**
- **zabrana transporta i prodaje sadnog materijala i plodova sa znacima prisustva vrste.**

Hemijske mjere podrazumijevaju upotrebu insekticida kako u zasadima citrusa, tako i na svim ostalim biljkama domaćinima koje su napadnute. Za suzbijanje ove štetočine mogu se koristiti

- *mineralna ulja, potom insekticidi iz grupe*
- *neonikotinoida (**Actara, Afinex**),*
- *organofosfata (**Sistemin, Perfection, Etiol**)*
- *kao i regulatora rasta i razvića (**Elisa**)*

Za uspješnu borbu protiv *A. spiniferus* treba pratiti razvoj vegetativnog prirasta, razvoj populacije leptiraste vaši, naročito u periodu proljeće-ljeto kada je brojnost populacije veća sa akcentom na zapuštene voćnjake i biljke spontane flore.

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

Mileva Marić dipl.ing.poljoprivrede